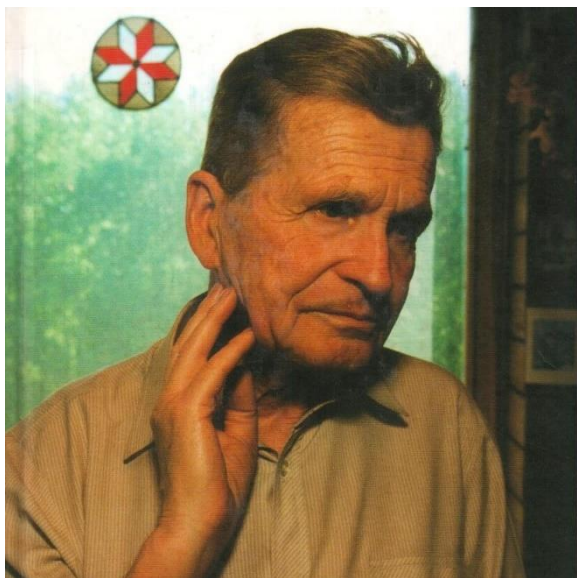


# “Dzīve nav tikai asaras, dzīve nav tikai smieklī, dzīve ir asaras un arī smieklī....”

**Miervaldim Birzem – 100**  
**(21.03.1921 – 06.06.2000)**



Miervaldis Birze (īstajā vārdā Augusts Miervaldis Bērziņš) bijis ārsts, rakstnieks un publicists. Cilvēks, kurš labi ierēdzēts ar saviem darbiem gan LPSR laikā, gan atjaunotās brīvvalsts posmā. Un par savu literāro darbību saņēmis gan LPSR Valsts prēmiju, gan LPSR Nopelniem bagātais kultūras darbinieka nosaukumu. Bijis LZA Goda loceklis. Sakarā ar 75. dzimšanas dienu (1996) Birzem piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis. Arī Latvijas Medicīnas akadēmijas goda doktora nosaukums un Cēsu pilsētas goda pilsoņa nosaukums. Strādājis Tuberkulozes sanatorijā Cēsis.

Birzes ģimenes stāsts bijis traģisks. Pēc Kārļa Ulmaņa apvērsuma Birzes tēvu apcietināja, pēc atbrīvošanas ģimene pārcēlās uz Kocēnu pagasta Austrumiem. Pēc padomju okupācijas, 1941. gada maijā Miervaldis Birze iestājās komjaunatnē, par ko pēc vācu ienākšanas 1941. gada 18. jūlijā viņš tika apcietināts. Līdz 1943. gada 21.

septembrim Birze atradās Valmieras cietumā, tad viņu nosūtīja uz Salaspils koncentrācijas nometni. Viņš tika norīkots angāru celtniecībā Spilves lidostā. 1944. gada jūlijā viņu kopā ar 1200 cilvēku lielu ieslodzīto transportu pārveda uz Vāciju, kur viņš nonāca Buhenvaldes koncentrācijas nometnē. 1945. gada aprīlī, nometnes evakuācijas laikā Birzem izdevās aizbēgt, viņš devās mājup caur Poliju, kur viņu apcietināja padomju čeka un no 1945. gada maija līdz septembrim viņš atradās filtrācijas nometnē Grodņā. Koncentrācijas nometnēs pavadītais laiks un notikumi ir atspoguļoti vairākos Birzes daiļdarbos. Birze ir arī vairāku lugu autors. Un mākslas filmas "Diena bez vakara" scenārija autors.

Kā atzīst viņa laikabiedri, rakstnieks bieži apmeklējis teātra izrādes un koncertus un iesaistījies kultūras jomas sabiedriskajā dzīvē. Birze vienlīdz labi novērtējis abas savas profesijas, tāpēc arī viņa darbi atspoguļo gan zinātnes jomu, gan daiļās mākslas. Vistuvāk ar šī cilvēka dzīvi varat iepazīties Ingrīdas Sokolovas grāmatā "Miervaldis Birze: mozaīka", kas izstādes laikā mitīs Ulbrokas bibliotēkas "palodzes izstādē".

Materiālu sagatavoja Ieva Mūrniece, Ulbrokas bibliotēkas bibliogrāfe

## Izmantotie informācijas avoti

1. Birze, Miervaldis, 1921-2000. Ar jokiem joki mazi : nenopietni stāstiņi / Miervaldis Birze ; aut. priekšv. ; ; pēcv. aut. Aina Karele. - [Rīga] : Harmonija, [2001]. - 190, [1] lpp. - Koment.: 187.-190.lpp. (Ilgonis Bērsons). ISBN 9984910679. Latviešu literatūra. Stāsti.
2. Birze, Miervaldis. Jauneklis ar skaņuplati : nenopietni darbiņi / Miervaldis Birze ; māksl. Dainis Rožkalns. - Rīga : Liesma, 1977. - 130, [1] lpp. : il. Latviešu literatūra.

3. Birze, Miervaldis, 1921-2000. Kā pele pa graudam / Miervaldis Birze ; red. I.Janaite. - Rīga : Preses nams, 1999. - 171, [2] lpp.  
ISBN 9984003485.  
Latviešu literatūra.
4. Birze, Miervaldis. Lai atgrieztos : ceļojumu apraksti / Miervaldis Birze ; māksl. Andris Zirņītis ; aut. priekšv. - Rīga : Avots, 1984. - 211, [5] lpp. : il.  
Latviešu literatūra. Ceļojumu apraksti.  
Dānija. Bulgārija. Čehija. Vācija. Nīderlande. Zviedrija.
5. Birze, Miervaldis. No katra pagasta pa teikumam : [esejas] / Miervaldis Birze. - Rīga : Avots, 1990. - 178, [6] lpp.  
ISBN 54010046810.  
Latviešu literatūra.
6. Birze, Miervaldis, 1921-2000. Smilšu pulkstenis : stāsts / Miervaldis Birze. - Rīga : Liesma, 1968. - 244, [1] lpp.  
Latviešu literatūra. Stāsti, latviešu.
7. Birze, Miervaldis. Tāli gadi, tuvi laiki : atceres un pārdomas / Miervaldis Birze ; aut. iev. - Rīga : Avots, 1987. - 205, [3] lpp.  
Latviešu literatūra.

\*\*\*\*\*

8. Birze, Miervaldis. [Es runāšu par prozu] / Miervaldis Birze // Kritikas gadagrāmata / sast. B.Tabūns. - Rīga : Liesma, 1982. - 296, [5] lpp., [8] lp. fotoil. - Bibliogr.: 270.-[297.] lpp. (Skaidrīte Sirsone) un norādes tekstā, parindēs. . - Literārā dzīve 1980.gadā: 258.-269.lpp. (V.Ancītis).  
9.grām.  
96.-100.lpp.
9. Birze, Miervaldis. Pārrunas par neikdienišķu parādību / Miervaldis Birze // Kritikas gadagrāmata / sast. un iev. aut. B.Tabūns ; J.Krieviņa foto. - Rīga : Liesma, 1985. - 240, [3] lpp., [8] lp. fotoil. - Bibliogr.: 217.-[241.] lpp.  
13.grām.  
Literatūrzinātne, latviešu - Pētniecība. Latviešu literatūra - Vēsture un kritika.  
185.-[192.]lpp.
10. Birze, Miervaldis. Viņš atdeva borsalīno / Miervaldis Birze // Liliju lauki : [latviešu autoru dzejas un prozas krājums] / māksl. Juris Petraškēvičs ; Lijas Brīdakas priekšv. ; sast. Lija Brīdaka un Aija Vālodze. - Rīga : Sprīdītis, 1991. - 268, [1] lpp.  
Saturā: Tēvija / Auseklis. Tautai / Andrejs Pumpurs. Latviešu draugu dziesma / Jānis Ruģēns. Dievs, Tava zeme deg! / Andrejs Eglītis. Tornis/ Jānis Ezeriņš. Liliju lauki / Klāvs Elsbergs u.c.  
ISBN 5796000683.  
Latviešu literatūra. Aforismi.  
142.-[158.]lpp.

\*\*\*\*\*

11. Miervaldis Birze // Latviešu literatūras vēsture : 3 sējumos; 1945-1999 / redkol. zin. vad.: V.Hausmanis ; Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts ; R.Briedis ... [u.c.] ; iev. aut. V.Hausmanis ; pēcv. aut. V.Nollendorfs. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2001. - 679, [1] lpp. : il., faks., ģīm. - Bibliogr.: 626.-656.lpp. un rakstu beigās. . - Pers. rād.: 657.-675.lpp. . - Attēlu rād.: 676.-678.lpp. . - Izdev., laikraksti, žurn., almanahi: 679.lpp.  
3.sēj. 1940-1941.  
ISBN 9984179389.  
Latviešu literatūra - Vēsture un kritika.

63.-64.lpp.

12. Rakstnieks, publicists Miervaldis Birze (1921 – 2000) // Amoliņa, Ineta. Likteņi, mājas un cilvēki : Kocēnu novada personības / Ineta Amoliņa ; priekšvārdu sarakstīja Jānis Olmanis ; dizains: Rita Kalniņa ; foto autori: Raivis Kiršs, Eva Eglīte, Elīna Upīte, Marika Eglīte, Ilmārs Znotiņš, Uģis Raibacis, Jānis Tančers, Nils Sokolovs. - Kocēnu novads : Kocēnu novada dome, 2016 (Poligrāfijas serviss "Zemgus"). - 149 lpp. : faksimili, ilustrācijas, portreti ; 24 cm. - Bibliogrāfija: 148.-149. lpp.  
Novadpētniecība - Latvija.  
Kocēnu novads (Latvija) - Biogrāfijas. Dikļi (Kocēnu novads, Latvija).  
[138.]-141.lpp
13. Vēstules Miervaldim Birzem // Vilks, Ēvalds. Kopoti raksti piecos sējumos / Ēvalds Vilks ; sakārt. un koment.Harijs Hiršs; māksl. Oskars Bērziņš ; H.Hirša pēcv. - Rīga : Liesma, 1986. - 346, [3] lpp., [8]lpp. portr. : il., portr. - Personu rād.: 335.-342. lpp.  
5.sēj. Publicistika; Vēstules.  
Latviešu literatūra.  
[135.] lpp

\*\*\*\*\*

14. Ceplis, Rimands, No stenda līdz muzejam, LPSR Rakstnieku savienībā, eidotūrista Miervalža Birzes Rozā zilonis : jaunumi Rakstn., teātra un mūz. muzejā Karogs, 2001, Nr.10 222.-223.lpp. ISSN 0132-6295.
15. Zirnis, Egīls, Čeka "strādā" naktīs : 25.marta deportācijas 45.gadadiena - ar Alfona Novika [1908-1996] arestu / Egīls Zirnis ; tekstā fragm. no Ivetas Daines rakstītā 1994.g. 25.marta laikr., fragm. no Mārtiņa Ķibilda intervijas "Arestēts taisnības un sabiedrības pašattīrīšanās vārdā" ar LR tieslietu ministru Egilu Levitu 1994.g. 25.marta laikr., rakstnieka un ārsta Miervalža Birzes raksta "Sēras kā pienākums" 1994.g. 25.marta laikr. piel. "Stils". Diena, Nr.59 (2019, 25.marts), 16.lpp. : ģīm. ISSN 1407-1290.  
<http://articleid.news.lv/6797575>

\*\*\*\*\*

16. Feldmane, Sarmīte Cēsnieks Birze : [par rakstnieku, publicistu, ārstu Miervaldi Birzi (1921-2000) : sakarā ar 95.dz.d.] / Sarmīte Feldmane ; tekstā stāsta arheoloģe Zigrīda Apala, metālmāksl. Jānis Martinsons, vēsturniece Dace Tabūne, Cēsu Izstāžu nama vadītāja Nata Livonska, bijušais Cēsu Muzeju apvienības direktors Ivars Zukulis. Druva Iel. "Novadnieks", Nr.44 (2016, 18.marts), 11.lpp. : ģīm. ISSN 1691-0400.  
<http://articleid.news.lv/6031286> [Elektroniskais resurss]. –  
Tiešsaistes pakalpojums. – Nos. no tīmekļa lappuses. – [Rīga] : Lursoft, Lursoft IT 1997-2020. - Pieejas veids: tīmeklis WWW.URL:  
<https://news.lv/Druva/2016/03/18/cesnieks-birzehttps://news.lv/Druva/2016/03/18/cesnieks-birze>
17. Lībiete, Mirdza, "Par Miervaldi Birzi..." : [par rakstnieku (1921-2000) : sakarā ar 90.dz.d.] / Mirdza Lībiete. Druva Iel. "Novadnieks", Nr.44 (2011, 19.marts), 9.lpp. ISSN 1691-0400. [Elektroniskais resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Nos no tīmekļa lappuses. – [Rīga] : Lursoft, Lursoft IT, 1997-2020. – Pieejas veids: tīmeklis WWW.URL:  
<https://news.lv/Druva/2011/03/19/miervaldim-birzem-butu-90>  
<http://articleid.news.lv/4502099> <https://news.lv/Druva/2011/03/19/miervaldim-birzem-butu-90>